

## **Zakres wymagań na pierwszy stopień wojewódzkiego konkursu przedmiotowego z geografii**

Zakres wymagań na pierwszy stopień Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z geografii obejmuje podstawową wiedzę geograficzną z programu nauczania, umiejętność odczytywania i wyznaczania współrzędnych geograficznych, a także czytania map w różnych skalach. Aby się przygotować, należy systematycznie powtarzać materiał, pracować nad trudniejszymi zagadnieniami, a także zapoznać się z materiałami i arkuszami z lat poprzednich.

### **1. Ruchy Ziemi.** Uczeń:

- 1) zna czas trwania ruchu obrotowego Ziemi, kierunek w którym się odbywa ten ruch oraz jego następstwa
- 2) charakteryzuje ruch obiegowy Ziemi wraz z jego następstwami
- 3) zna prawidłowe określenie kształtu Ziemi oraz różnicę między promieniem równikowym a biegunowym

**2. Krajobrazy świata:** wilgotnego lasu równikowego i lasu strefy umiarkowanej, sawanny i stepu, pustyni gorącej i lodowej, tajgi i tundry, śródlądowy, wysokogórski Himalajów; strefowość a piętrowość klimatyczno-roślinna na świecie. Uczestnik konkursu:

- 1) wskazuje na mapie położenie poznawanych typów krajobrazów;
- 2) odczytuje wartość i opisuje przebieg temperatury powietrza oraz rozkład opadów atmosferycznych na podstawie klimatogramów i map klimatycznych;
- 3) przedstawia główne cechy i porównuje poznawane krajobrazy świata oraz rozpoznaje je w opisach, na filmach i ilustracjach;
- 4) rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla poznawanych krajobrazów;
- 5) prezentuje niektóre przykłady budownictwa, sposobów gospodarowania, głównych zajęć mieszkańców poznawanych obszarów;
- 6) identyfikuje współzależności między składnikami poznawanych krajobrazów i warunkami życia człowieka;
- 7) ustala zależności między położeniem wybranych krajobrazów na kuli ziemskiej, warunkami klimatycznymi i głównymi cechami krajobrazów.

**3. Geografia Europy:** położenie i granice kontynentu; podział polityczny Europy; główne cechy środowiska przyrodniczego Europy. Uczestnik konkursu:

- 1) charakteryzuje położenie, przebieg granic oraz linii brzegowej Europy;
- 2) przedstawia podział polityczny Europy oraz stolicy europejskie, a także oraz rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych kontynentu;
- 3) charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Europy.
- 4) przedstawia czynniki klimatotwórcze decydujące o zróżnicowaniu klimatu na Ziemi
- 5) analizuje mapę synoptyczną w celu przedstawienia aktualnego stanu i prognozy pogody.

**4. Lądy i oceany na Ziemi:** rozmieszczenie lądów i oceanów, pierwsze wyprawy geograficzne.

Uczestnik konkursu:

- 1) wskazuje na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe;
- 2) wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie świata oraz określa ich położenie względem równika i południka zerowego;
- 3) wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych.

**5. Układ słoneczny:** Uczeń zna planety Układu Słonecznego w kolejności oraz ich wielkość i charakterystykę

**6. Sąsiedzi Polski:** Uczeń zna w kolejności sąsiadów Polski, ich stolicy a także atrakcje turystyczne

**7. Mapa Polski – umiejętność czytania, interpretacji i posługiwania się mapą.**

Uczestnik konkursu:

- 1) stosuje legendę mapy do odczytywania informacji oraz skalę mapy do obliczania odległości między wybranymi obiektami;
- 2) rozpoznaje na mapie składniki krajobrazu Polski;
- 3) czyta treść mapy;
- 4) czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do elementów środowiska geograficznego obserwowanych w terenie;
- 5) lokalizuje na mapie Europy: Polskę oraz państwa sąsiadujące z Polską i ich stolicy.

2. Krajobrazy Polski: wysokogórski (Tatry), wyżynny (Wyżyna Krakowsko-Częstochowska), nizinny (Nizina Mazowiecka), pojezierny (Pojezierze Mazurskie), nadmorski (Pobrzeże Słowińskie), wielkomiejski (Warszawa), miejsko-przemysłowy (Wyżyna Śląska), rolniczy (Wyżyna Lubelska).

Uczestnik konkursu:

- 1) wskazuje na mapie położenie krain geograficznych Polski;
- 2) przedstawia główne cechy krajobrazów Polski oraz wykazuje ich zróżnicowanie;
- 3) rozpoznaje krajobrazy Polski w opisach oraz na filmach i ilustracjach;
- 4) przedstawia podstawowe zależności między składnikami poznawanych krajobrazów;
- 5) opisuje zajęcia, tradycje rodzinne i zwyczaje mieszkańców wybranych krain geograficznych Polski;
- 6) opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Polski oraz wskazuje je na mapie;
- 7) przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazach powstałe w wyniku działalności człowieka;
- 8) dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ład i estetyki zagospodarowania podczas zajęć realizowanych w terenie oraz proponuje zmiany w jego zagospodarowaniu;
- 9) przyjmuje postawę szacunku wobec środowiska przyrodniczego i kulturowego Polski.